

Buğra Kaan KUM
İstanbul Barosu-Avukat

**TAŞIYICININ TEHLİKELİ
MADDE TAŞIMACILIĞINDAN
DOĞAN SORUMLULUĞU**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR LİSTESİ	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM TAŞIMANIN GENEL ESASLARI VE TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

1.1. TAŞIMANIN GENEL ESASLARI.....	5
1.1.1. Hukuki Açıdan Taşıma Kavramı	5
1.1.2. Taşıma Türlerinin Hukuki Dayanakları	10
1.1.2.1. Karayolu Taşımacılığı	10
1.1.2.2. Demiryolu taşımacılığı.....	13
1.1.2.3. Denizyolu Taşımacılığı.....	14
1.1.2.4. Havayolu Taşımacılığı	17
1.2. TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI.....	19
1.2.1. Tehlikeli Madde Kavramı	19
1.2.2. Tehlikeli Maddelerin Sınıflandırılması	23

1.2.3. Tehlikeli Maddelerin Taşınmasına İlişkin Hukuki Düzenlemeler	32
1.2.3.1. Uluslararası Düzenlemeler	32
1.2.3.1.1. Tehlikeli Malların Karayolu İle Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (ADR)	32
1.2.3.1.2. Tehlikeli Malların Demiryoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Yönetmelik (RID)	34
1.2.3.1.3. Uluslararası Denizcilik Tehlikeli Maddeler Kodu (IMDG Kod)	34
1.2.3.1.4. Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği Tehlikeli Madde Kuralları (IATA-DGR)	36
1.2.3.2. Ulusal Mevzuat	37
1.2.3.2.1. Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik	37
1.2.3.2.2. Tehlikeli Maddelerin Demiryoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik	39
1.2.3.2.3. Tehlikeli Maddelerin Denizyoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik	40
1.2.3.2.4. Tehlikeli Maddelerin Havayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik	41

İKİNCİ BÖLÜM
TAŞIMA HUKUKUNDA TAŞIYICININ
SORUMLULUĞUNUN KAYNAĞI, HUKUKİ
NİTELİĞİ VE ŞARTLARI

2.1. SORUMLULUĞUN KAYNAĞI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	45
2.1.1. Temel Dayanak: Taşıma Sözleşmesi	45
2.1.1.1. Hukuki Niteliği	48
2.1.1.2. Esas Unsurları	51
2.1.1.2.1. Taşıma Taahhüdü	51
2.1.1.2.2. Ücret	53

2.1.1.3. Taraflara Yükleđi Yükümlülükler	57
2.1.1.3.1. Gönderenin Yükümlülükleri.....	57
2.1.1.3.2. Taşıyıcının Yükümlülükleri.....	59
2.1.2. Sorumluluğun Hukuki Niteliği	61
2.2. SORUMLULUĞUN ŞARTLARI	64
2.2.1. Bir Zarar Ortaya Çıkmalı.....	64
2.2.2. Zararı Ortaya Çıkaran Olay, Eşya Taşıyıcının Fiili Hakimiyetinde İken Meydana Gelmeli	72
2.2.3. Kusursuzluk İspatlanamamalı.....	77
2.2.3.1. Sorumluluk Açısından Kusur Şartı	77
2.2.3.2. Özen ve Dikkat Yükümü Çerçevesinde Kusurun Tespiti.....	79
2.2.4. İlliyyet Bağı.....	83

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TAŞIYICININ TEHLİKELİ MADDE
TAŞIMACILIĞINDAN DOĞAN
SORUMLULUĞU

3.1. TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞINDA SORUMLULUĞUN HUKUKİ DAYANAKLARI	89
3.1.1. Karayolu Taşımacılığında Hukuki Dayanaklar	90
3.1.2. Demiryolu Taşımacılığında Hukuki Dayanaklar	91
3.1.3. Denizyolu Taşımacılığında Hukuki Dayanaklar.....	94
3.1.4. Havayolu Taşımacılığında Hukuki Dayanaklar	95
3.2. TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞINDA TAŞIYICININ AKDİ SORUMLULUĞU.....	97
3.2.1. Taşıyıcının Asli Edim Borcuna Aykırılıktan Doğan Sorumluluğu.....	97
3.2.1.1. Taşıyıcının Eşyayı Koruma Borcuna Aykırılıktan Doğan Zarardan Sorumluluğu	97

3.2.1.1.1. Tehlikeli Maddenin Hasar Görmesi.....	98
3.2.1.1.2. Tehlikeli Maddenin Zıyaa Uğraması.....	102
3.2.1.2. Taşıyıcının Geç Teslimden Doğan Zarardan Sorumluluğu.....	107
3.2.2. Tehlikeli Madde Taşıyıcısının Yan Borçlardan Doğan Sorumluluğu.....	110
3.2.2.1. Yan borçlardan doğan sorumluluğun hukuki dayanağı 110	
3.2.2.1.1. Borcun Gereği Gibi İfa Edilmemesi (TBK m. 112)	111
3.2.2.1.2. Dürüstlük Kuralına Aykırılık Olunmaması (TMK m. 2).....	112
3.2.2.2. Tehlikeli Madde Taşıyıcısının Yan Borçlara Aykırılığı 113	
3.2.2.2.1. Tehlikeli Madde Taşımacılığı Açısından Uygun Taşıtlara Sahip Olunmaması.....	113
3.2.2.2.2. Talimatlara Uyulmaması, Taşıma Ve Teslim Engellerinin Haber Verilmemesi, Gerekli Tedbirlerin Alınmaması	119
3.2.2.2.3. Ambalajlama, İşaretleme ve Etiketlemenin Denetlenmemesi	125
3.2.2.2.4. Yükleme, İstif ve Boşaltmanın Gerektiği Gibi İfa Edilmemesi	129
3.3. TAŞIYICININ TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞINDAN DOĞAN HAKSIZ FİİL SORUMLULUĞU	135
3.3.1. Genel Olarak	135
3.3.2. Taşıyıcının Haksız Fiil Sorumluluğu.....	137
3.3.2.1. Gönderen veya Gönderilene Karşı	137
3.3.2.2. Üçüncü Kişilere Karşı	141
3.3.3. İfa Sürecinde Yardımcı Kişilerin Haksız Fiil Sorumluluğu..	142
SONUÇ	149
KAYNAKÇA	157